

ELŐFIZETÉSI ÁRA :

hátsz. évre 16.- K | fél évre 8.- K
négyed évre 4.- K

FŐSZERKESZTŐ :

DR. BISCHITZ BÉLA

ÖGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL :

BUDAPEST, V. SAS-UTCA 20.

TELEFON 108-00.

HIRDETÉSEK mm. SZÁMÍTÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

A réz a világháboruban.

A most dúló világháború eddig ismeretlen jelentőségre juttatta a rezet. Sok panasz hallatszott afelől, hogy van-e, vagy nincs rezünk, rekvirálják és gyűjtik talán még a háztartásokban is, noha annyira szűkében mégse vagyunk, hiszen karak a vasutakon szüdületes mennyiségeket szedhet össze az állam s különösen előkelően épült palotákban igazán rengeteg a felesleges és pusztán díszítésre szolgáló rézdzisz.

Világszerte nagy a szükséglet a rézben. Hogy milyen fontos szerepet játszik a réz, azt fejtegetni felesleges; a mai világháboruban döntően fontos szerepet játszik a réz. Az entente-államok rézszükségletük jórészt Amerikából szerzik, ami legjobban kitünik az *Iron Age* kimutatásából. Az említett angol lap szerint a rézbehozatal 1915 első kilenc hónapjában, az 1913. év első kilenc hónapjával szemben a következő emelkedést tünteti fel: Franciaország behozott 156 millió font sterling értékű rezet 117 millióval szemben. Anglia behozatala 101 millióról 156 millióra emelkedett, míg Olaszországé 31 millióval szemben a 74 milliót is meghaladta. A statisztikai adatok szerint 1915 első kilenc hónapjában Ausztria-Magyarországba, Németországba és Belgiumba nem hoztak be amerikai rezet. Pedig, hogy békeidőben milyen jelentékeny volt a behozatal nálunk, az kitünik abból is, hogy 1913 első kilenc hónapjában Németország 220 millió font értékű rezet importált Amerikából.

A réz értéke is erősen emelkedik. Még Londonban is, ahová szabad a bevétel, mint sebvá. A standard-réz 10-ről 105 fontra emelkedett. A szüdületes emelkedésnek a tiszta áruban való szükség az oka. Az amerikai gyárak maguk rengeteg mennyiségű rezet használnak el, így egy gyár 20 ezer tonna rezet is elhasznál havonként. A finomabb amerikai réz most 135 fontra kerül, ez pedig a standard-réznel 30 fontnyi különbséget tesz ki, holott békés időkben nem tesz ki ez a különbség többet 3t fontnál. A réztermelés módfeletti arányokat öltött ugyan, de még se tartott lépést a hadiszükségletek arányával. Nem kell azonban azt hinni, hogy a réznek most van a legmagasabb ára. 1907-ben már 110 fontot is elért a standard-réz tonnája. A börze is megmutatja, hogy keresik a rezet. Az utolsó időkben a Rio Tinto-részvények 7 ről 65 fontra szöktek.

S mindezek mellett az az érdekes, hogy amikor

világszerte annyira keresik a rezet, az orosz réztermelés erősen visszament. Persze, ott is behívhatták a munkásokat s ott van még csak rettenetes szállítási nehézség. 1915-ben 1,600.900 pudot tett ki az el 520 évi 1,950.000 rel szemben, míg 1913-ban meghaladta a 2 millió pudot. Most persze nagyobb a rézszükséglet Oroszországban is s emelkedett a rézbehozatal. Így van ez mindenfelé, csak a központi hatalmak vannak szorongatott helyzetben rézbehozatal tekintetében, mert Amerika egy gramm rezet sem adhatott a háborús években.

Az *Engineering and Mining Journal* a világ réztermelését összeállította az 1915. évről nézve is. Mi ezt az érdekes adatot összehangzásba hoztuk s kipótoltuk az 1912. évtől fogva a megfelelő adatokkal. Ezek szerint a termelés volt:

	1912	913	914	1915
Egyesült-Államok	563.260t	755.990t	5.529t	646.212t
Mexikó	37.667t	53.323t	37	30.969t
Kanada	34.213t	34.880t	7t	47.202t
Kuba	4.393t	3.381t	6.51t	8.836t
Ausztrál	47.772t	47.325t	37.592t	32.512t
Peru	26.483t	25.487t	23.647t	32.410t
Csile	39.204t	39.434t	40.876t	47.442t
Bolívi	4.681t	3.658t	1.306t	3.000t
Japán	62.486t	3.162t	72.838t	75.000t
Oroszország	32.550t	316t	31.938t	16.000t
Afrika	21.303t	5.308t	30.480t	35.000t
Spanyolország	16.632t	22.870t	24.135t	27.000t
Portugália	59.873t	54.696t	37.099t	95.000t
Más áll. együt	29.555t	27.158t	25.176t	25.000t
zesen	1.020.022t	1.055.978t	929.888t	1.061.283t

Látványos, hogy 1914-ben a termelés jócskán csökkent, amit bizonyára az a megrendülés okozott, amelyet a világháború kitörése az egész világgazdaságra hozott. 1915-ben persze egészen abnormális lett a termelés emelkedése s az természetesen, hogy az emelkedés az Egyesült-Államokban öltötte a legnagyobb mértékeket, mivel hogy az ő semlegessége engedi meg leginkább a kivított s a municiógyártást az entente államai. Viszont, mint fentebb már jeleztük, csökkent Oroszország réztermelése, nemkülönben Mexikó, Ausztrália és Peru.

Mindazonáltal más államoknak is erős hasznuk van a rézből. Nem véro tekintetbe a réz általános emelkedését, Csile, Kanada s az európai államok között leginkább Spanyolország rézipara határozottan fellendült. Németország csak 5 ezer tonnával tudta megjavítani réztermelését.

A mi kis országunk a világgazdaságban még akkor is kiozott szerepet játszanék, ha réztermelőse különösebb jelentőségű volna, amint hogy nem az. A háborús évek statisztikai adatai nem állnak rendelkezésünkre. Az utolsó hivatalos kimutatás, amelyet a kormány közreadott, az 1912. évről szól. Szinte piruló számok ezek. 1912-ben az Egyesült-Államok 563 ezer tonnát termeltek. Mi 241 tonnát. Csak kőszumból fűződik ide, hogy 1910-ben 213, 1911-ben 208 tonna rezet termeltünk s az átlagos ára q-ként 140 korona volt a termelés helyén. Rézércet és fakőércet 2060 tonnát termeltünk. Egész réztermelésünk összesítve 1912-ben 379 ezer koronára rugott. Ebből aztán mindenki megítélheti, hogy Magyarország sem sem szoros, sem nem oszt a világ rézszállításán tekintetben, amikor a mi termelésünk pár száz tonna, a világ rézszükséglete pedig felül le az egymillió tonnán.

HAZAI HIREK.

A MÁG. új érdekeltsége. A Magyar Általános Gépgyár — mint értesültünk — teljes uzzemmel dolgozik s különösen hadimunkák által van igénybevéve. A hadügyi miniszterium repülőgépmotorok előállításával bízta meg a gyárat, amely ezt a cikket a háború alatt specializálta nagy tökéletességre emelte.

A földgázvezeték előállítása. A Mező-Sámsod körülü falvak, melyeknek határán földgázmozók vannak, még 1912-ben kéressel fordultak a pénzügyminiszterhez, fűtési, világítási, ipari célokra előállítás önköltségen megfelelő gáz engedélyezését kérve. A kérdés teljesítését a pénzügyminiszter elvben kitámasztotta. A pénzügyminiszter egyidejűleg a falvak figyelmét felhívta arra, hogy midőn a Marosvásárhely részére engedélyezendő gázvezeték a megvalósulás stádiumába jut, Marosvásárhely városai korossák az érintkezést, mert az odavezetendő gázvezetékkel kiágazókat nem lesz lehetetlen a közsegék ellátása. Marosvásárhely községeit — mint erről ottani tudósítók írt is — a marosvárdai alispán megkörtönte, hogy az állampal-kötendő gázszervezős megköltésnél önjajta a közsegék jogát, igényét érvényesíteni. Valósz-nó tehát, hogy az ottani falvak egyszerre, az amerikai farnok nivójára fognak jutni a földgáz hasznosítása révén.

Itt említtük meg, hogy a belügyi miniszter a kolozsvári felbuzott közgyűlési határozatot jóváhagyta. Tordáról viszont azt jelenti lapunk ottani tudósítója, hogy a már Torda városiag elvezetett földgáznak a fogyasztókhoz való eljuttatása tárgyában értekezle-tel tartott a város polgárműből alkotott szövetkezők és azt határozta, hogy amíg a Tordai Földgáz r.-t. ki nem nyilatkoztatja, hogy a fogyasztókat sem a bevezetés költsége, sem az arányi nem fogja terhelni, a földgáz felhasználásáról nem lehet szó. A tordaiak nek tehát vannak kívánásaik.

A gróf Csáky László praktikai vas- és acélgyár r.-t. Hengerműllér László báró és Schwarz Izidor igazgatói tagokká választotta és Fleisch Lajos társulati tisztviselőnek cégjegyzési jogosultságot adott. Az 1915. évi október hó 30. napján tartott rendes közgyűlés által elhatározott alapezámlyomódások folytán alap-tőkéjét 3750 darab, egyenként 100 korona névértékű, bemutatóra szóló új részvénynek kibocsátása által 375.000 koronával felemelte. A társaságnak ez idő szerinti alapitőkéje 10.000 darab, egyenként 100 korona névértékű, bemutatóra szóló részvényre osztott 1.000.000 korona.

Emelőkarnak a cinkárak. Berliu levelezőnk jelenti, hogy a cinkkohók szindikátusa Lob ügyvezető elnökö-lete alatt tartott ülésen a piacnak alapos ismeretése után a cinkáraknak 3 márkás emelést határozta el.

E szerint a finomított cink ára 66 márka lesz, a nem finomítotté 65. A háborús helyzet különösen kedvez a cink értékesítésnek, azonban bökés ipari célokra is erős kereslet tárgya. A cink áramelkadására világot vet az, hogy 1914-ban 47, egy évvel azelőtt 46—50 Mk.-ba került a cink q-s. Tavaly már elért 68 Mk.-t is, de a kormányok intézkedéseire öt márkával lecsátították. A világgazdaság meg tekintélyesebb áramelkédést jögyezhetünk fel. Amerikai fontonként a háború előtt 5 centre került a cink s ez a napokban 19—50 centre emelkedett; Londonban 1914 júliusában 2½/2 font sterlingbe került a cink s 93 sterlingbe került ma.

A Magyar Bank mérlege. A Magyar Bank és Kereskedelmi r.-t. most hozta nyilvánosságra 1915. évi mérlegét. Az 1915. üzletév összes bruttónyeresége az előző évi áthozattal együtt 18.090.991 78 K. (+ 2.392.910 63 K.), míg a tiszta nyereség egyenlő 6.854.003 77 K. (+ 1.436.185 62 K.) volt. Az igazgatóság a március 21-re összehívandó közgyűlés elé a javaslatot fogja terjeszteni, hogy a tavalyi 6% kal szemben az idén 7½%-os, azaz részvényenkint 30 ko-rona osztalékok fizessenek ki. A mérlegszámla adatai a következők:

Vagyoni. Pénzürti készletek 4.662.574 66 N. Váltók és devizák 53.350.325 52 K. Értékpapírok 25.872.452 47 K. Alkal-mozatottak nyugdíjhitelzetének értékpapírjai 450.000 — K. Állami vállalatok részvényei 12.051.135 — K. Kamatozó já-rádegyeztetési hiteltörlesztési 3.008.600 — K. Ingatlanok 3.891.847 68 K. I. szemináltelek és berendezések 1.785.081 12 K. Előleg érteklapok. Áruka és report 100.802.493 21 K. Árukészlet 2.076.309 32 K. Befizetések szindikátusokba 14.605.298 26 K. Külségi és közköltségek 9.877.968 49 K. Parcellázási üzletek 1.435.720 — K. Vauvontörlesztés 726.391 91 K. Adóssk 110.327.290 63 K. Összesen 357.753.418 34 K. — *Felvet.* Közvetlen tőkék 66.000.000 — K. Tartalékok 19.564.790 50 K. Értékesítési tőkék 1.409.313 51 K. Alkalmazottaink nyugdíjhitelzete 5.152.289 93 K. Forgalomban levő 10%-os járadékjegyek 3.762.000 — K. Kiszorított 0-os járadékjegyek 150.000 — K. Fel nem vett értékek 23.225 K. Forgalomban levő előadományok 85.000 — K. Betétek: Takarékpénztárköny-vekre és folyószámlákra 97.058.908 21 K. M. kir. pénzügy-miniszterium hadiölcsőszámlája 42.662.225 60 K. Hiteltőkék 11.638.844 15 K. Átmeneti tőkék 3.522.004 07 K. Nyereség-egyenlő 6.854.003 77 K. Összesen 357.753.418 34 K.

Reklamszámítás. Kiadás. Költések (felügyelő és végrehajtóbizottsági díjak, igazgatók, Gaztviselők, egyéb alkalmazottak és szolgák, bérletek és lakásfenntartásnyak, 2.201.507 10 K. Irada-és reklámtervek, posta-és sugárnyelvény, hirdetésmunkák, utasítás, utazás és mindenmely egyéb költségek 1.633.222 59 K.) együtt 3.834.729 69 K. Hirdetőkönnyedhi kiadások 304.509 03 K. Hozzájárulás alkalmazottaink nyugdíj-intézetéhez 1.000.000 — K. Leírások értékcsökkenési tartalék-számlára 187.270 47 K. Adók és illetékek 720.655 82 K. Nyereség-egyenlő 6.854.003 77 K. Összesen 13.090.991 78 K. *Jövedelmek.* Nyereségátvitel 1.262.446 65 K. Tiszta kamatje-velem 6.685.080 98 K. Nyereség és jutalékok (a bankköltségen 1.262.848 04 K. az árúhiteltekben 3.660.267 16 K.) együtt 4.923.115 20 K. Házbrójövedelmek 239.848 95 K. Összesen 13.090.991 78 K.

A bányafa. Az egész bányászalban talán a legfontosabb cikkek egyike, amelyből legtöbbit az Egyesült-Államok, aztán Anglia, utána Németország igényelnek. Anglia például nagyon sok bányafát bevétel útján fedez s mivel most a németek három ilyen rakományát felt nagy szállítóhajókat a ten-gerre fenekére küldték, nagy zavar támadt az angol szénbányászalban és a termelés mindjárt erősen süllyedt. A bányafa rendkívül fontos cikk ugyan, a bányatársaságok mégse szökték kimutatni ezen szük-ségletüket. Nem kis csodálkozást kellene, ha egyszer nyilvánosságra kerülne, mennyi bányafa is fogy el a világon. A külföldi bányatársaságok ezt a kérdést nem burkolják akkora homályba, mint a miénk. A Harpen Bergbau A.-G. pl. egy évben nem keve-sebb, mint 5½ millió márka értékű bányafát vásá-rolt 7 millió tonnás termelésénél. Más szóval, egy tonna szén termelésére 0.747 márka értékű bányafa kellett. Ha az angol szénttermelés 300 millió tonnára vesszük fel, akkor lehet csak elképzelni azon, a mek-

hora az évi bányafa-szükséglet Angliában. És Angliában nincs elég fa. A bányafa-szükséglet javarésze külföldi eredetű. Ha be lehetne vágni az utját az angolok bányafabevitelének, katasztrófa elé kerülne az angol szénbányászat s ez még véget is vethetne a háborúnak, mivelhogy megállnának az angol iparüzemek: ha nem volna szénük s a büszke angol flotta se mozdulhatna meg többé.

Osztrák rézbányák. Prágából jelentik lapunknak, hogy az osztrák rézbányaművek a tavalyi évet több mint egy millió korona nyereséggel zárták s 10% osztalékot fizetnek.

A szén Franciaországban. Mult heti számunkban megemlékeztünk az entepe országainak szénellátásáról. A *Petite Girande* nyomán módunkban van most igen érdekes adatokat közölni arról, hogy Franciaországban micsoda minériákat okozhat a szénszegység. A francia kormányoknak nagy gondot okoz a szén drágasága, sok minden eszközzel megpróbálkoztak az árak mérséklése tekintetében, de hiába. A háború előtt az angol szén 15 frankba került Glasgowból számítva. A fuvar Bordeauxig 6 frankba került. Most meg a fuvar ennek tizszerese: 62 fr, míg a foktörök maug kitösznek 10—15 fr.-ot. Egész bátran hozzáutólnak még 3 fr.-ot a pénz váltóárfolyama folytán. Tehát maga a költség tonnáként mintegy 78 fr. magának a szénnek ára nélkül. Ma bizony Franciaországban 100 fr egy tonna szén ára. Franciaországban új törvényt hoztak, melynek az volt a célja, hogy az angol és a francia szénnek közli árkülönbséget valamikép áthidalhassák. Ez szén magával hozta azt, hogy a vasuton szállított szén olcsóbb volt, mint a vízúton szállított szén. Ez persze bizonyos értelmetlenségre vall, aminek a francia ipar se igen láthatta hasznát. A somleges államokat pedig kényszerítette arra, hogy respektálják azt az új rendelkezést, hogy a fuvarra maximális díjakat állapítsanak meg. Itt a neutrálisok onhez nem járhatnak, elzárják a francia és angol kikötőket edűk retortáiképp.

Kevésbé az állami olaj. Az egbéli petróleumtelopen nagyobb fajlsulyt kecsanyagot nyertek, amelyet finomítás céljából Pozsonyba szállítanak egy megánvállalat telepére. A napi termelés több vaggonra rug, de ezt az utóbbi időben azszal a megokollással korlátozták, hogy szénhány van.

Az Oszkavas-bizottság tagjai. A kereskedelemügyi miniszter által az Oszkavas-bizottság tagjává a következők nevezettek ki: *Biro Pál* dr., a Rimamurány-szalgotárjani vasúti részvénytársaság nagyfőnöke igazgatója (elnök), *Lipka Ernő* stach, a m. kir. állami vasgyárak főfelügyelője, *Hajós Árpád*, a Szabadalmazott osztrák-magyar államasvottársaság magyar bányai, hűtői és uradalmi igazgatója, *Felba László*, a Magyarbányászati magyar vasipar részvénytársaság igazgatója, *Benkő Vilmos*, a Weisz Manfréd lésszer, acél és fémtermékek részvénytársaság igazgatója, *Lipták Pál* dr., a Lipták dr.

sa építési és vasipari részvénytársaság vezérigazgatója, *Szabó Oszkár*, a Kolburg horcog-éle bányás és kohóművek részvénytársaság igazgatója és *Evic Pál*, a Zeneai vasművek igazgatója. Az Oszkavas-bizottság székhelye Budapest, hívatatos helyisége V. Zrínyi utca 1.

Szerbia bányakieseti. Mint velünk közlik, Északkelet magyar. német és osztrák bányaművek péntekenbe megkezdésüket várják, kik a macedóniai értelepek kiakasztásának feltételeit fogják tanulmányozni.

Szénhányakutatás Ausztriában. Még 1913-ban az osztrák bányakincstár megszerzte a galiciái Brzeszcst s ott júliusban szénre kezdett fúrni. A furások sikerrel jártak s ma naponként 90 vaggon szénel termelnek az ott létesített bányaművekben. 1914-ben újabb furályukat mélyített az osztrák közmunkaügyi miniszterium és 500 m. mélységben 34 kőszentelepet talált, melyek együttvéve 26 m. vastagok. Vannak közülük 60 cm.-nél kisebb telepek is, de van ömteretes telep is. Ezt a telepet 400 m. mélységben fúrják meg.

A vaspiacról. A német vaspiacra a vasöntőgyárak a nyeresvas árát 20—30 márkával tonnáként ismét megdrágították. Hasonló változást hoztak a kocsitegyőgyárak szövetségének csoportja, amely azonnali érvényességgel 5 százalékos drágítást léptetett életbe. Ezt az ármevelést a kocsz drágulásával hozzák össze függésbe, amelynyiben a kocsz egységárát március óta közöndően az érdekeltek 1.50 márkával, a kocszár árát pedig tonnáként 1 márkával fogják megdrágítani. A német nyersvastermelés egyébként az állandóan mutatkozó föllandulás folytán január hónapban a termelés legnagyobb határát is (tízszázalékos), amelynyiben a termelés 1.07 millió tonnára rugott, míg a megelőző december hónapban 1.02 millió tonna nyersvasat produkáltak. A napi átlag így 34.743 tonnát tett ki.

A német nyersvastermelés alakulására élénk világot a következő összehállítás:

	1912	1913	1914	1915
Január	1,886,857	1,611,315	1,586,505	874,138
Február	1,888,426	1,493,877	1,445,511	803,122
Március	1,447,505	1,629,443	1,602,896	938,431
Április	1,452,765	1,588,701	1,534,429	938,671
Május	1,484,619	1,644,068	1,607,193	985,968
Június	1,454,018	1,600,748	1,511,313	993,496
Július	1,517,097	1,648,818	1,564,546	1,047,603
Auguszt.	1,449,869	1,640,016	1,586,661	1,050,610
Szeptem.	1,562,103	1,580,849	1,500,087	1,034,124
Október	1,569,730	1,665,051	1,520,822	1,076,343
Novemb.	1,548,567	1,588,955	1,588,560	1,019,122
Decemb.	1,567,388	1,611,250	1,541,886	1,029,144
Összesen	17,468,909	19,305,112	18,280,547	11,780,189

A vasöntvények tekintetében 100 kg.-ként ismét 5 márká az árak emelkedése. Egyes darabokról a minőségnek és a darabok szerinti megállapítás a mérvadó.

A finom plék-nél, melyek másfel mm-en elű vannak, az utolsó napokban szintén emelkedt az árak.

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafok-ut 13633. hrsz.

TELEFON: 80-11, 80-12, 80-13, 80-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösrézhuvalok, okonítvezetékek, szerszervek stb.

Bizonyos gyártmányok a gyárban eladva 245—255 márká áron kelnek el. A szállítási határidők hat hó és azon tol.

Az amerikai vas- és acélpiacon szintén állandó n emelkednek az árak.

A szállítási határidőket meghosszabbítják. A neutrális állásokból is nagy megrendelések érkeznek. Ezek nagyjából várak megrendeléseikkel azon hi- szemben, hogy az árak süllyedni fognak, de most család- yakkal, sokkal tetemesebb áronak vásárolnak, mint to- hotték volna a múlt év második felében.

A mangán-hány. Ellenségeink arra is számítottak, hogy a központi hatalmak vasgyártása mangán-hány miatt fog megszűnni, mert az acél és acélgépjárművek, köztük granátok gyártása lehetetlen lesz. Persze ez hi- ábránd volt, mert mangán van bőségesen. Van nálunk is és Németországban is, ahol a rajnai tartományok- ban dus mangánércbányák vannak. Törökországban se lehet mangánérc hiányról szó. A háboru előtti idők- ben 200 ezer tonna ilyen ércet termeltek a központi hatalmak — tehát eleget. Aztán a mangán más anya- gokkal is helyettesíthető.

Mezterészes mangán. A német kémikusoknak síhe- rült olyan szert feltalálni, amely az acélgépjárművek a forromangánt pótolja. Az anyagot belföldi ércékből gyártják, amelyek Németországban is minden tetszési szerint való mennyiségben beszerezhető. A hadügyi kormány már berendezett erre a célra több gyári tele- lepet a nagyobb telepek épülfelében vannak. Ez az új eljárás az acélgépjárműveket teljesen független- teszi Németországot a külföldtől.

A Hungária Műtrágya- és Kősavgyár az eladható készlet keresőbb volta ellenére is 582.765 korona tiszta nyereségre tett szert a tavalyi 537.183 koronával szem- kézi. Az értékesítőknek alapját tavaly 2.627.178 ko- ronával, az idén azonban csak 600.000 koronával tud- lák dotálni.

Ar Állami vasgyárak működése a háboru alatt. A Magyar Királyi Állami Vasgyárak 1914—15. évi üzleti jelentése kizáró- lag a háborus időszakról készült. Míg az 1914-ben az állami költségvetési év megváltozott és az 1914. év első fele az állami üzletreke néve külön kezelt az időszakok váli, azért az 1914—15. számadat évre vonatkozó számszámadási adatokat az 1918. évi adatokkal hasonlítok össze. A háboru első hónapjaiban a termelés és ennek következtében a forgalom jelentősen csökkent. Később — különösen évvédekében — olyan szűkeglet állott fel, hogy — az erre alkalmas üzemek teljesképességét is meghaladta. Az ágyúlevéltek produk- ciója 1913-ban éppent 17568 mm.-ról 50146 mm.-ra emelke- dett. Az ágyúlevéltek természetesen kedvezőtlenül befolyá- solták a magas nyoranyagárak és az a körülmény, hogy a háboru elején rejtgetett munkanélküliség helyett csakhamar minden vonalon nagymérvű munkanélküliség állt be. Az állami vasgyárak az 1914—15. év végén 19467 munkát teljesítet- tettek, ahánkek együttes keresete 22912131 K volt. Hadba vonult 284 alkalmazotti és 5284 munkás. Közülük sokan hősi halált haltak.

A gyártási és termelési ágazat-forgalomban a fűntemli- tett ágyúlevélgyártáson kívül még a kovácsolt gépjárművek és a kovácsolt és lengemelt tengely- és szerelvénygyártásnál mutatkozik igen jelentékeny emelkedés. Természetesen esők- tet a kereskedelmi árak termelése. A csagyártmányok, leme- zek, vasbidák és szerkezetek, továbbá mozdony, lokomobil, motor és csőplőgép gyártásában jelentékenyen csökkent a produkció. A barnaszéntermelés csak lényegtelenül, a vasé- rtermelés azonban már nagyon is jelentékeny kvantummal, 691.030 mm.-val 2039.826 mm.-ra spadt. A termelésnek és a gyártási kapacitásnak is jelentős esékesége természetesen az itálii börtölökben is kifejezésre jutott. A rudas börtölök létszáma 69.9 millió K volt, amelyből a 68.7 millió K kiadás levonása után 7.1 millió K üzleti fölösleggel járult az ügletér, amelynek mérlege az 1913. évtel szemben 2940.732 K-rai kedvezőlenebb. A jövedelmesség, alapul véve a 232 millióba beruházási és forgófékét, 4.84 százalékról 3.08 százalékra csökkent a háboru alatt.

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Deutschlands Rohisenerzeugung. Nach den Ermittlun- gen des Vereins deutscher Eisen- und Stahlindustrieller betrug die Rohisenerzeugung im deutschen Zollgebiet im Januar 1916 (31 Arbeitstage) insgesamt 1077046 t gegen 1029144 t im Dezember 1915 (31 Arbeitstage). Die tägliche Erzeugung belief sich auf 34743 t gegen 33198 t im Dezember 1915.

Die Manganfrage. Unsere Feinde hatten gehofft, dass die Manganvorräte Deutschlands nunmehr bald zu Ende gehen würden und dass es dadurch unmnög- lich werden würde, weiterhin Stahl und Stahlprodukte, darunter in erster Linie Granaten, herzustellen. Wer mit den Verhältnissen vertraut ist, dem musste es von vornherein klar sein, dass von einem Manganmangel in Deutschland nie die Rede sein kann, denn, abge- sehen von den im Lande lagernden Vorräten, besitzt Deutschland eigene Manganerzgruben, die sich haupt- sächlich in der Rheinprovinz, Westfalen, sowie in Süd- und Mitteldeutschland befinden. Ebenso besitzen Österreich und die Türkei genügende Mengen von Manganerz. Man kann annehmen, dass die Förderung aller drei Länder zusammen vor dem Kriege nur 200000 Tonnen derartiger Erze betragen haben dürfte, also genug, um einen weitgehenden Bedarf zu decken. Ausserdem war es auch schon lange bekannt, dass sich das Mangan auch durch andere Stoffe ersetzen lässt.

Die amerikanische Kupferausfuhr. Nach *Iron Age* betrug die amerikanische Kupferausfuhr in den ersten neun Monaten 1915 im Vergleich mit der in der entsprechenden Periode 1913 (in Pfunds Sterling):

	1913	
Österreich-Ungarn	27.598.218	
Belgien	5.441.723	
Frankreich	117.062.152	150.132.907
Deutschland	228.668.945	
Italien	31.770.935	73.909.263
Holland	137.821.261	2.201.194
England	101.799.486	156.944.351
Anderer Kontinentalstaaten	9.363.007	38.871.048
Kanada	27.947.097	16.800.591

Die Finanzierung des Weltkupferhandels lag bis zum Beginn des Krieges bei der Londoner Firma Robert Henry Merion und bei der Metallbank in Frankfurt a. M.

Rückgang der russischen Kupferproduktion. Infolge Ein- berufung der Arbeiter und wegen Transportschwierig- keiten betrug die russische Kupferproduktion im Jahre 1915 nur 1.609.000 Puds gegen 1.930.000 Puds im Vor- jahr und 2.095.000 Puds im Jahre 1913. Da der Krieg den Bedarf vermehrte, stieg die Einfuhr erheblich trotz des hohen Schutzzolles.

Erhöhung der Zinkpreise. Unter dem Vorsitz des Ge- schäftsführers Herrn Lob fand in Berlin eine Sitzung des Zinkhüttenverbandes statt. Auf Grund einer ein- gehenden Brörterung der geschäftlichen Lage wurde eine Erhöhung des Zinkpreises um 3 Mk. beschlossen. Der Preis stellt sich damit auf 66 Mk. für raffinierte und auf 65 Mk. für unraffinierte Ware. Ferner wurde der Verkauf für den Monat März freigegeben. Die ge- schäftliche Lage hat sich, wie wir hören, in letzter Zeit auf dem Zinkmarkt günstig gestaltet und sowohl für Kriegs- wie für Friedenszwecke sind gute Aufträge eingegangen. Die Aussichten werden als nicht ungnü- gend bezeichnet.